

Aleg 111

Sprawozdanie

Komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy miasta Bochni co do urządzenia wodociągu i kanalizacji miasta.

Wysoki Sejmie!

Powszechnie jest wiadomem, że prawie we wszystkich miastach zachodniej części kraju daje się odczuwać brak dobrej i zdrowej wody, wskutek czego wiele miast już robi poszukiwania za wodą z postanowieniem przystąpienia do budowy wodociągów.

Najpośledniejsze miejsce pod względem wody zajmuje miasto Bochnia, bo z jednej strony wody w ogólności jest w mieście bardzo mało, ta zaś woda, w którą się zaopatruje miasto, jest wodą zaskórna, przechodzącą przez warstwy marglu i gipsu, nasyconą po części gipsem, po części słonawą.

Woda ta dostaje się ze zbiornika zwanego „Sidziną“ zapomocą rur żelaznych do zbiornika w rynku głównym położonego, a ponieważ gips po drodze w wodzie się znajdujący łączy się z żelazem i wytwarza siarkowodór, przeto woda, w jaką się mieszkańcy zaopatrują, jest cuchnącą, zdrowiu szkodliwą, pociągającą za sobą choroby zakaźne, jak tyfus brzuszny, czerwonkę itd.

Nadmieniono wyżej, że mieszkańcy zaopatrują się w wodę z basenu w rynku głównym położonego za pośrednictwem tak zwanych wodziarzy, co pociąga za sobą znaczne koszty, które nie stoją w żadnym stosunku do kosztów, jakie przypadną na mieszkańców w chwili, gdy wodociąg w mieście zostanie urządzony, który doprowadzi do miasta dobrą i zdrową wodę. W czasie posuchy przychodzi do tej ostateczności, że wody zazwyczaj zabraknie a wówczas sprowadzać ją trzeba z rzeki Raby, odległej o 3 kilometry od Bochni.

W mieście Bochni znajdują się koszary kawaleryi kosztem miasta zbudowane, do których gmina dostarczać musi wodę, kosztem około 4000 koron rocznie. Dalej jest w mieście jeszcze prawie połowa budynków zbudowanych z materiału miękkiego, niebezpieczeństwo pożaru jest zatem bardzo wielkie, a ponieważ w mieście brak zupełny prawie wody, przeto odpowiedzialność gminy w stosunku do mieszkańców pod względem ogniowym jest nadzwyczajna. Obok złej wody źródłem niepomyślnych stosunków sanitarnych w mieście Bochni jest brak kanalizacji i dotychczasowy system dołów kloacnych po domach, a wreszcie niemożność odprowadzenia opadów atmosferycznych, albowiem miasto Bochnia położone jest w kotlinie, ze wszystkich stron pagórkami otoczonej.

Woda z opadów atmosferycznych nieodprowadzona a nieczystościami ulicznymi przesycona, gnije, tworząc zielonawę płynną, cuchnie, zatrzuwa powietrze tak długo, dopóki sama nie wyparuje. Nieczystości z dołów kloacnych wywozi się do dołów na ten cel sporządzonych w północnej części miasta położonych. Doły te są otwarte i wydzielają nie miłą woń, która całe przedmieście zatrzuwa i zgoła do zdrowotności się nie przyczynia.

Miasto Bochnia, jak z powyższego przedstawienia wynika, znajduje się w przymusowym wprost położeniu, dlatego chcąc wadliwości usunąć, prowadziło od szeregu lat za pośrednictwem znawców studia i poszukiwania za wodą.

Ostatecznie w miejscowości Chodowice znaleziono dostateczną ilość zdrowej i dobrej wody, przeprowadzono badania ilościowe, jakościowe i bakteriologiczne, które dodatni dały rezultat, znaleziona woda wglębna tak jest obfita, że nie tylko miasto jak Bochnia o ludności 10.500, ale i o ludności dwudziestotysięcznej w zupełności zaopatrywać.

Wprowadzając w życie wodociąg, musi miasto Bochnia, jeżeli zdrowotność ma się poprawić, urządzić kanalizację, gdy jednak teren miasta jest pagórkowaty, musi być w Bochni zaprowadzona kanalizacja o systemie działowym, tak, że jeden kanał odprowadzać będzie wodę deszczową do potoku Babicy a drugi nieczystości kloaczne do rzeki Raby o 3 kilometry od miasta odległej.

Przyjęte przez Radę miejską za podstawę do wykonania wodociągów i kanalizacji plany i kosztorysy wykazują koszty:

wodociąg	:	:	:	:	:	:	:	:	:	700.000 K
kanalizacja	:	:	:	:	:	:	:	:	:	360.000 K
Razem										1,060.000 K

C. k. Saliny w Bochni cierpią również na brak wody, dlatego gmina miasta w porozumieniu z c. k. Rządem postanowiła doprowadzić wodę do salin i saliny w przyszłości w wodę zaopatrywać, a nadto przeprowadzić także w salinach kanalizację, za co c. k. Rząd przyrzekł pokryć część kosztów budowy w kwocie 140.000 K. W ten sposób pozostaje do pokrycia reszta kosztów budowy w sumie 920.000 K, a na pokrycie tej sumy uchwaliła Rada miejska w braku innego źródła dochodu zaciągnąć pożyczkę z pięćdziesięcioletnią amortyzacją, spłata zaś pożyczki wymagać będzie rocznych rat amortyzacyjnych po 48.320 K.

Ponieważ gmina z dochodów własnych, z dodatku konsumpcyjnego oraz z istniejącego dziś dodatku do podatku w wysokości 20% nie jest w stanie pokryć tego wydatku, przeto Rada miejska uchwałą z 24. stycznia 1907 powziętą, postanowiła na pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki, zaprowadzić w gminie podatek gminny czynszowy od fasonowanych czynszów najmowych na cały czas spłaty pożyczki t. j. na lat 50.

Podatek ten wynosić ma 1% na kanalizację, zaś do wysokości 5% pobieranym będzie na wodociąg.

Nadto uchwaliła Rada miasta zaprowadzić przymus połączenia domów z kanałami publicznymi i z wodociągiem a wreszcie zaprowadzić opłaty za użytkowanie wody ponad stan normalny. Wreszcie uchwaliła Rada także projekty odnosnych ustaw.

Uchwały Rady wraz z projektami ustaw ogłoszono w gminie publicznie a wedle urzędowego poświadczenia, żaden z mieszkańców ani przeciw uchwałom Rady, ani przeciw projektom nie wniósł protestu.

Rada powiatowa w Bochni zatwierdziła uchwałą z dnia 9. lutego 1907. r. l. 549 uchwały Rady miejskiej, jako odpowiadające rzeczywistości stanowi rzeczy i dla miasta korzystne.

Na pokrycie rat amortyzacyjnych pożyczki 920.000 K. spodziewa się gmina uzyskać z opłat za używanie wody rocznie około 25.000 K, zaś z podatku czynszowego około 16.000 K, resztę zaś wydatku pokrywać będzie gmina z własnego majątku, bowiem odpadnie potrzeba dowożenia wody do koszar i miasta, oraz potrzeba naprawiania studzien i rurociągów publicznych, co reprezentuje rocznie kwotę co najmniej 7.000 K.

Przy obliczeniu wydatności 6% podatku gminnego od czynszów najmu wzięto za podstawę wartość czynszów 280.000 K z ogólnej sumy wartości czynszów obliczonych na 309.000 K, a to ze względu na to, że niektóre domy, względnie ich grupy z powodu ubóstwa właścicieli muszą być od tego wydatku uwolnione.

Z przedstawionego stanu rzeczy okazuje się, że miasto Bochnia do budowy wodociągu i kanalizacji przystąpić musi, że budowa ta do poprawy stosunków zdrowotnych i do bezpieczeństwa ogniowego się przyczyni, a gdy nadto inne miasta, jak Lwów, Kraków, Biała, Tarnopol i t. d. analogiczne ustawy już mają, przeto Komisya gminna zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1907. r. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączone pod /- projekty ustaw.

Przewodniczący:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Buynowski.

I.

Ustawa

z dnia o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Bochni połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych.

§. 1.

Każdy właściciel położonego w obrębie gminy miasta Bochni domu obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy, lub dotyczącym placu, połączyć dom swój z rzeczonym wodociągiem.

Połączenie domów z wodociągiem nastąpić ma podług przepisów regulaminu technicznego (§ 11.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Właściciel domu ponosi koszta połączenia od granicy swej posiadłości i koszta wewnętrznego urządzenia. Koszta doprowadzenia wody do wspomnianej wyżej granicy ponosi gmina.

§. 3.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy, lub odnośnym placu,

Jeśli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 4.

W wypadkach na uwzględnienie zasługujących, a w szczególności, gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu będą za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. określonego, jeśli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej czy też w inny sposób.

Przeciw odmownej uchwale Rady rekurs jest niedopuszczalny.

Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska również zezwolić na urządzenie kosztem właścicieli i dla zakładów przemysłowych lub kolonij robotniczych, położonych w obrębie gminy, stosownej liczby

studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

§. 5.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem wodociągu miejskiego, jego utrzymaniem i administracją, przysługuje gminie prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, podatku gminnego aż do wysokości pięciu procentów (5%) zeznanego i przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

§. 6.

Za używanie wody z wodociągu miejskiego może gmina pobierać opłaty według taryfy wydać się mającej (§. 11.).

§. 7.

W granicach zakreślonych w §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska corocznie ustanowić wysokość gminnego podatku od czynszów najmu

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody.

Za podatek gminny odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności, z prawem regresu do swych lokatorów. Opłaty zaś za używanie wody (§. 6.) ściągane będą wprost od pobierających wodę.

Sposób uiszczania tych należności określi regulamin (§. 11.)

§. 9.

Podatek gminny i opłaty (§. 8.) ściągane będą w obrębie gminy podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 10.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§. 5.).

§. 11.

Regulamin techniczny (§. 1), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8.) i w ogóle rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miasta.

Uchwała ta wymaga jednak do ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu taryfy lub w ogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 13.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

Ustawa

z dnia o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Bochni wybudowania kanałów domowych. połączenia tych kanałów z kanałami miejskimi i zezwalająca gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu w obrębie gminy miasta Bochni obowiązany jest na wezwanie Magistratu odpływ ścieków z opadów atmosferycznych ze swej realności połączyć zapomocą kanału domowego z publicznym kanałem miejskim, do odprowadzania opadów atmosferycznych przeznaczonym, jak również obowiązany jest połączyć zapomocą osobnego kanału domowego odpływ wody użytkowej i nieczystości z publicznym kanałem miejskim na ten cel osobno zbudowanym.

Właściciele domów o kilku frontach mogą być zobowiązani do wybudowania kilku kanałów i połączenia ich z kanałami publicznymi wzdłuż tych frontów.

§. 2.

Koszta budowy kanałów domowych aż do 10 metrów od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego, ponosi właściciel domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanałów domowych przez obcy grunt lub zabudowaną przestrzeń, właściciel tychże obowiązany jest za odpowiedni odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanałów domowych na swej realności. Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanałów domowych ponosi obowiązany do budowy tychże kanałów domowych właściciel domu, a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu. Jeżeli jednak budowa kanałów przez cudzy grunt nastąpiła na żądanie Magistratu, koszta i odszkodowanie ponosi gmina.

§. 3.

Rodzaj konstrukcyi i wielkości domowych kanałów ustanowi Magistrat jako władza budownicza.

Jeżeli właściciel domu lub budujący nie zastosuje się do wydanego w myśl §. 1. wezwania, natenczas przysługują Magistratowi środki z ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882 Nr. 77. Dz. u. kr.

§. 4.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem kanalizacji miejskiej, jej utrzymaniem i administracją, przysuguje gminie prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt od dnia oddania kanałów na użytek publiczny, podatku gminnego w wysokości 1% zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

Powyższy podatek gminny mają uiszczać właściciele domów, położonych przy tej ulicy publicznej lub przy tem placu publicznym, gdzie kanał został oddany na użytek publiczny.

Od domów, które później powstaną, jak również od domów, obok których kanał publiczny dopiero później będzie oddany do publicznego użytku, należy pobierać rzeczony podatek gminny tylko do końca powyższego pięćdziesięcioletniego czasokresu.

§. 5.

Radzie miejskiej przysuguje prawo w wypadkach uwzględnienia godnych przyznać ułatwienia w zastosowaniu niniejszej ustawy.

§. 6.

Podatek gminny (§. 4.) ściągany będzie w obrębie gminy podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 7.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego dla tego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§. 4.).

§. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 9.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
